

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 50 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Italija pred težavnimi problemi:

Vulkanska tla v Abesiniji

V zasedenem ozemlju razvijajo Abesinci krvavo gverilsko vojno — Deževna doba onemogoča letalsko akcijo — Slabi uspehi nameravane kolonizacije

Kairo, 7. julija. o. V Kairo je prispel poročevalec agencije Reuter, ki se je mudil ves čas od pričetka italijansko-abesinske vojne v Južni Abesiniji. Izjavil je, da se italijanska vojska nahaja sedaj na vulkanski tleh. Glavno njeno orožje so bila doslej letala. Teren pa se je zaradi deževja v zadnjih dneh tako razmehčal, da letala ne prihajajo več v postev. Italijanska vojska gospodari le v krajih, ki jih je učinkovito zasledila, pa še v teh krajih jo neprestano nadlegujejo abesinski četniki. Od časa do časa se pojavijo ustaške čete v večjih in manjših skupinah, čisto blizu krajev, kjer imajo Italijani svoje posadke in napadajo italijanske vojaške naprave. Pred kratkim je tak oddelek napadel Direddo. En italijanski oficir in 70 vojakov je padlo.

Abesinci pa se spuščajo tudi v manjše bitke in napadajo Italijane zlasti iz zasede. Tako napadajo letališča, letala, če se spuščajo nizko nad zemljo, avtomobilske kolone in utrdbe. Italijani pošiljajo proti njim kazenske ekspedicije, ki pa po navadi ničesar ne dosežejo in jih Abesinci kvečjemu zdemirajo. Čelo v mestih, kjer so Italijani gospodarijo položaja, dan za dnem prihajajo do nenadanih atentatov in vselej pade kakšen italijanski oficir ali vojak. Italijanske oblasti so aretirale že na tisoče Abesince, a je vse zaman.

Manjši oddelek Abesincev je napadel tudi letališče blizu Adis Abebe. Več ljudi je bilo ranjenih. Oblasti so takoj intervenirale in

je bilo mnogo Abesincev aretiranih, krivcev pa niso izsledili. V ozemlju, kamor Italijani doslej še niso prodrli pa so abesinski poglavarji znova organizirali ostanke abesinske vojske in vlada v pokrajini Gore je pričela že povsem redno poslovati.

Rim, 7. julija. o. Po uradnih podatkih je sedaj, ko se je iz Abesinije vrnila divizija Gavignana z nekaj manjšimi oddelki dobrovoljcev, v Abesiniji še 275.000 italijanskih vojakov in 90.000 delavcev. Askare in dubate je treba šteti posebej. Ze te dni pa so

poslali v vzhodno Afriko v nadomestilo za povratnike večje oddelke vojaštva drugih divizij.

Znano je, da je Mussolini pozval vojake, naj ostanejo v Abesiniji in se tam naselijo. Italijanska vlada bi poslala za njimi njihove rodbine na državne stroške. Poziv pa ni rodil zadovoljivega uspeha. Doslej se mu je odzvalo le okrog tisoč ljudi, večinoma ameriških prostovoljcev, ki so bili v Ameriki brezposelni in se jim v Abesiniji obeta stalna služba.

Abesinija zbira milodare

Obupen proglas abesinskega poslanika na angleški narod

London, 7. julija. z. Takoj po svojem povratku iz Zeneve je imel abesinski cesar Haile Selassie dolgo posvetovanje s svojimi ožimi sodelavci. Na tem posvetovanju je dal cesar pristanek na proglas, ki ga je danes izdal abesinski poslanik v Londonu dr. Martin. V svojem proglasu apelira abesinski poslanik na pravni čut angleškega naroda in ponovno opozarja na to, da je Društvo narodov prepustilo Abesinijo negotovi usodi, čeprav bi bilo dolžno braniti in čuvati njeno neodvisnost in nedotakljivost. Abesinija pa ne misli vreti puške v koruzo, marveč bo nadaljevala boji proti napadalcu do zad-

nega moža Abesinski narod je trdno odločen voditi borbo tako dolgo, da bo zadnji Italijan zapustil abesinsko ozemlje. Ne manjka hrabrosti ne odločnosti, pač pa orožja in finančnih sredstev. Zaradi tega apelira abesinski poslanik v imenu vsega abesinskega naroda na angleški narod, naj zbira milodare in vsaj malo finančno podpre odpor abesinskega naroda. Abesiniji je potrebno vsaj 20.000 funtov, da lahko nadaljuje svojo borbo. Abesinski narod pričakuje, da bo angleški narod tudi v dejanjih pokazal svoje simpatije. Prišepke sprejema abesinsko poslanstvo v Londonu.

Važni posveti v Londonu in Parizu

Zaradi napetosti mednarodnega položaja so imeli v Londonu in Parizu izredne seje vlade

London, 7. julija. r. V zvezi z mednarodnim položajem in zaradi napetosti, ki je zavladala zaradi Gdanske, je Baldwin sklical večerj popoldne izredno sejo vlade. V nasprotju z dosedanjim običajem, da je zunanji minister najprvo poročal ministrskemu predsedniku in je ta o položaju obvestil ostale člane vlade, je na večerjnji seji Baldwin naprosil Edena, da poroča na seji ministrskega sveta. Eden je podal obširno poročilo o mednarodnem položaju. Njegovo poročilo se je nanašalo v glavnem na sestanke in razgovore s francoskimi državniki, na potek ženevskega zasedanja, na dardanelsko konferenco in na gdanski problem. Po poročilih današnjih listov je Eden izjavil, da so bili razgovori s francoskimi državniki izredno zadovoljivi. Isto velja tudi za razgovore z Vanzelandom. Belgija je pripravljena sodelovati pri sklenitvi nove ločarske pogodbe. Stališče Italije je še vedno skrajno nejasno. Italija zahteva kot pogoj za svoje sodelovanje pri reševanju evropskih problemov ukinitev sredozem-

ga pakta, ki ga je sklenila Anglija za časa sankcijske politike proti Italiji. Gdanski problem izziva v angleških krogih veliko vznemirjenje, vendar pa so v vladnih krogih mnenja, da ne grozi neposredna nevarnost hitlerjevskemu puču v Gdanku. O sklepih vlade listi ne poročajo ničesar. Pozornost pa je zbudilo dejstvo, da je bila prva debata na zahtevo vlade odgodena in bo se le po sestanku ločarskih držav.

Pariz, 7. julija. z. Danes popoldne se bo sestala francoska vlada k izredni seji pod predsedstvom predsednika republike. Na tej seji bo ministrski predsednik Leon Blum podal poročilo o plosnem mednarodnem položaju ter o poteku razprav v Ženevi. Zunanji minister bo njegovo poročilo dopolnil s poročilom o svojih razgovorih z državniki Male antante, Balkanske zveze, Rusije in nekaterih drugih držav. Na seji bodo sklepali o nadaljnjih smernicah francoske zunanje politike.

Desničarski izgredi v Parizu

Strogi varnostni ukrepi za proslavo narodnega praznika — Vsa desničarska zborovanja prepovedana

Pariz, 7. julija. r. V nedeljo so pristali razpuščeni desničarski organizaciji izzvali na Elizejskih poljanah krvave izgrede. O priliki neke svečanosti so napadli zbrane levičarje. Posredovati je morala policija, pri čemer je prišlo do hudih spopadov. Po uradnem komunikatu je bilo ranjenih okrog 100 policajev in večje število demonstrantov. Pet policajev je dobilo smrtno nevarne poškodbe, 30 pa hude. Vlada je večerj imela sejo, na kateri je sklenila, da bo izdala zelo stroge ukrepe za proslavo narodnega praznika 14. julija. Kakor običajno, bodo pri proslavi sodelovali vsi rodovi vojske zlasti pa oklopni avtomobili, tanki in letala. Po slavnostnem delu se bodo čete takoj umaknile v vojašnice, vsi obhodi in običajni zborovanja pa bodo prepovedani, da bi tako preprečili nove spopade med levičarji in desničarji. Zaradi nedeljskih izgredeov je vlada do nadaljnjega prepovedala vsa desni-

čarska zborovanja, levičarjem pa bosta na narodni praznik dovoljena dva velika obhoda po mestu. Notranji minister je sicer sprejel novinarje in jim v zvezi z ukrepi vlade izjavil:

Vlada ne bo dopustila gotovim elementom, ki se priznavajo za pristaje razpuščeni, hi, da bi se v bodoče še izpostavljali za branilce reda in pri tem v Parizu izzivali nered. Zato je vlada sprejela sklepe, ki se bodo izvajali brez oklevanja, če bo to potrebno. Kar se tiče 14. julija bo vlada obreviji čet poskušala dati proslavi najsvetnejši značaj. Vlada pa ne bo trpela, da bi se na trgu Concorde dogajali neredi. Oblast bo razgnala vse demonstrante, ki bi se zbirali na Elizejskih poljanah. Na ta način ne bo prišlo do neredov, ki bi lahko škodili časti in ugledu najslavnejšega dne v zgodovini republike.

Zopet komunistični izgredi v Grčiji

Komunisti so izzvali stavko in krvave nemire v Kavali

Atene, 7. julija. r. V Kavali je večerj prišlo do velikih delavskih nemirov, ki so jih izzvali komunisti. V tamošnji tobačni tovarni je bil nek delavec zaradi nedostojnega ponašanja napram direktorju odpuščen iz službe. Komunisti so ta odpust proglašili za napad na delavske pravice ter napadli delavstvo, da je proglašilo stavko. Okrog 10.000 delavcev je zasledilo vse to-

varniške prostore, ter je tako onemogočilo delo tudi onim, ki niso hoteli sodelovati pri stavki. Policija je pozvala delavstvo, naj zapusti tovarno, toda stavkujoči so se pozivu policije uprli in napadli policijo s kamenjem. Prišlo je do hudega spopada, v katerem je bilo okrog 50 oseb ranjenih. Policiji se je naposled posrečilo z bombami za solzajočimi gasiti stavkajoče iz to-

varne. V večernih urah so se stavkujoči ponovno zbrali in priredili demonstracije. Zopet je prišlo do spopada s policijo, ki je moral pozvati na pomoč vojaštvo. Delavci so napadli tobačno tovarno, demolirali nekaj strojev, skušali vdreti v skladišča in so razbili vsa okna na stanovanju ravnatelja. Policija je morala rabiti orožje. Dva delavca sta bila ubita, dva poletaja in več delavcev pa ranjenih. Pozno ponoči je bil vpostavljen red. Izvršenih je bilo več sto aretacij.

Proces proti komunističnemu hujskaču

Atene, 7. julija. AA. Tu se je začela razprava proti komunističnemu poslancu Manolesu, ki je obtožen, da je organiziral krvave izgrede v Pireju pred 14 dnevi in da je hujskal delavce, naj se ne pokore. Poslanec Manojlos, sodnikom ni hotel odgovorjati. Obenem je stopil v gladovno stavko.

Venizelistični oficirji ne bodo sprejeti v vojsko

Atene, 7. julija. AA. Predsednik vlade Metaxas je uradno demantiral vest, grških listov, da bi bil pristal na to, da sprejme 75% venizelističnih oficirjev nazaj v vojsko, ki so bili zapleteni v lanskoletno marčno revolucijo.

Pogajanja z grškimi upniki

Atene, 7. julija. AA. Na seji vlade je predsednik ministrskega sveta Metaxas poročal podrobno o pogajanjih, ki se vrše v Londonu in Parizu z lastniki grških posojil v tujini.

Italija ne bo sodelovala na dardanelski konferenci

Montreux, 7. julija. AA. (Havas) V zvezi z angleškimi protipredlogi je imel Paul Boncour sredi več sestankov s Titulescom, Litvinovim in Ruždi Arasom, da pomiri nerazpoloženje, ki je zaradi angleških predlogov moglo nastati. Italijanska vlada je uradno obvestila konferenco, da ne bo poslala svojega delegata. V tem uradnem poročilu izjavlja Italija vse rezerve glede pogodb, ki se bodo sklenile.

Novi albanski poslanik v Sofiji

Sofija, 7. julija. AA. (Stefani) Za novega polnomočnega ministra kraljevine Albanije v Sofiji bo imenovan albanski minister v Rimu Camil Dino. Bolgarska vlada je na to že pristala.

Sumljiv požar v angleški jeklarni

London, 7. julija. w. Velik požar je uničil ogromen oddelek jeklarne Bessemer v Sheffieldu. Jeklarne so bile zaposlene z oboroževalnimi naročili za angleško vlado. Po uradnem sporočilu obstoji sum, da gre za sabotažo.

Trgovinski odnošaji z Italijo

po ukinitvi sankcij

Italija zaenkrat ne bo kupovala lesa v Jugoslaviji, četudi so sankcije ukinjene

Zeneva, 7. julija. r. V smislu sklepa skupščine Društva narodov se je večerj popoldne sestel koordinacijski sankcijski odbor, ki je po daljši, mestoma hurni debati sklenil, da se ukinejo sankcije proti Italiji s 15. julijem. Ob enem se naprošajo vse države, ki so sodelovale pri izvajanju sankcij, da poročajo tajništvu DN o svojih izkušnjah in stavijo predloge za morebitno izvajanje sankcij v bodočnosti.

Sušak, 7. ulija. r. Iz italijanskih gospodarskih krogov, ki so že leta in leta v trgovinskih odnošajih z jugoslovanskimi gospodarskimi krogi, se izve, da se po navodilih, ki jih je dala italijanskim trgovcem in uvoznikom federacije lesnih trgovcev, da se trgovinski odnošaji med Jugoslavijo in Italijo v tretjem četrtletju ne bodo popravili, čeprav je med tem

prišlo do ukinitve sankcij proti Italiji, in bodo verjetno ukinjene tudi italijanske protisankcije. Po navodilih omenjene federacije bo Italija v bodoče uvažala v glavnem iz Nemčije, Avstrije, Madžarske in Albanije, dočim bo uvoz nekaterih vrst lesa, ki so se doslej v glavnem uvažala iz Jugoslavije, sploh prepovedan. Prepovedan bo zlasti uvoz jelovega, bukovega, borovega, in hrastovega lesa, to so vrste, ki jih je Italija uvažala poprej skoraj izključno iz Jugoslavije. Kako se bodo nadalje razvijali trgovinski odnošaji med Italijo in Jugoslavijo, se še sploh ne ve. To bo v glavnem odvisno od razvoja mednarodnih razmer; zaenkrat pa je še dočela negotovo, kako se bodo mednarodne prilike dalje razvile.

Vlada napoveduje občinske volitve

Izjava notranjega ministra dr. Korošca novinarjem — Volitve bodo razpisane v zakonitem roku

Beograd, 7. julija. r. Po večerjnji seji ožjega glavnega odbora JRZ v ministrskem predsedstvu so se obrnili novinarji na notranjega ministra dr. Korošca z vprašanjem, koliko je resnice na vestih, da bodo v kratkem razpisane nove občinske volitve. Iz vladnih krogov so se namreč razširile vesti, da volitve ne bodo razpisane naenkrat, marveč v etanah po posameznih banovinah, ta-

ko bi se pričele septembra v vardarski in končale oktobra v dravski banovini. Dr. Korošec je na vprašanje novinarjev izjavil: »Res je, občinske volitve bodo razpisane v zakonitem roku ter bodo popolnoma svobodne«. Kakor znano, so se vršile zadnje občinske volitve meseca oktobra 1933 in potече sedanjim občinskim upravam funkcijna doba letos meseca oktobra.

Huda eksplozija na Fali

Eksplodiral je kotel z 300 l olja — V nevarnosti je bila vsa naprava

M aribor, 7. julija. V pretekli noči se pri petli pri znani veliki elektrarni na Fali huda nesreča. V takozvanem stikališču je eksplodiral velik kotel, v katerem je vrelo 300 litrov olja, namenjenega za transformatorje. Eksplozija je bila tako huda, da je prebila močna železna vrata, izza katerih je stal 23-letni elektrotehnik Ivan Robnik. Vre-

lo olje ga je vsega poparilo. Zaradi eksplozije je nastal tudi požar, ki se je naglo širil ter je obstojala nevarnost, da bodo izgorele najvažnejše naprave. Hudo ranjeni Robnik je z zadnjimi napori vključil alarmno napravo in tako poškodoval na pomoč. Prišlo lim delavcem se je posrečilo ogenj pogasiti. Kljub temu pa znaša škoda nad 200.000 Dm.

Francoska in angleška demarša v Berlinu zaradi Gdanske

London in Pariz zahtevata pojasnil o Greiserjevem nastopu v Ženevi

Berlin, 7. julija. AA. Havas: Tukajšnji krogi mislijo, da gdanska afera še ni končana in bo najbrž prišlo do plebiscita o statusu Gdanskega.

Berlin, 7. julija. AA. (Havas) Francoski veleposlanik in angleški odpravnik poslov sta večerj popoldne obiskala nemško zunanje ministrstvo in zahtevala pojasnil o Greiserjevem govoru v Ženevi.

Greiser ki je sredi odpotoval v Gdansk, je imel večerj v Berlinu ves dan mnogo sestankov z voditelji narodne socialistične

stranke. Očividno mu je bilo nasvetovano, naj se izogne nasilnemu reševanju gdanskega vprašanja, ker bi to škodovalo odnosom med Nemčijo in Poljsko.

Gdansk, 7. julija. AA. Pat poroča: Pričakujejo, da se bo predsednik senata Greiser vrnil danes zvečer. Pred hišo visokega komisarja DN so postavili ojačene straže. Predsednik gdanske policije je prepovedal razširjanje opozicijskih listov »Volksstimme« in »Danziger Volkszeitung«, ker sta kritizirala govor Greiserja pred svetom Društva narodov.

Delavska olimpijada bo v Barceloni

Pariz, 7. julija. AA. Havas poroča: Pod pokroviteljstvom delavske in šolske zveze in odbora za osvoboditev Thälmannja je bila večerj ljudska prireditve za športnimi točkami. Te prireditve se je udeležilo nad 3.000 ljudi. Poslanec Catalan je govoril o delavski olimpijadi, ki bo v Barceloni in katere se bo udeležilo 22 narodov. Minister za šport je razložil vladni načrt, ki bo znatno podprl športno mladino. Vlada namerava zgraditi vse polno terenov za plavališča in igrališča. Letalski minister Pierre Cott je izjavil, da ne more danes nikdo več razbiti ljudske fronte. Njegovo ministrstvo bo na vse načine podprlo razvoj civilnega letalstva. Ob koncu so še govorili zastopniki socialistične in komunistične stranke.

Romarski parnik se je potopil

Šangaj, 7. julija. AA. Zahodno od Cuminga se je prevrnila ladja, na kateri je bilo 100 tistišnih romarjev. Utonilo jih je 60, ostali romarji pa so bili rešeni.

Zamora v Nemčiji

Madrid, 7. julija. AA (DNE). Bivši predsednik španske republike Alcalá Zamora, se je danes z več člani svoje rodbine vrnil v Santanderu na nemški parnik »Karlshafen« in odpotoval v Hamburg. Iz Hamburga pojde Zamora na večtedensko potovanje po Severnem morju.

Huda neurja v Romuniji

Bukarešta, 7. julija AA. Viharji zadnjih dni so povzročili v severnem delu Moldavije in Besarabije velike poplave. Na mnogih krajih je promet ustavljen. Ponekod so pokvarjene tudi železniške proge. V Dorohoiu je strela udarila v kolibo, v katero so se umaknili dijaki, ki so tlihi na izletu. Trije dijaki so bili na mestu ubiti, pet pa ranjenih, od teh je trojka v brezupnem stanju.

Borzna poročila.

INOZEMSKE BORZE

Curih, 7. julija. Beograd 7.-, Pariz 20.245, London 15.335, Newyork 305.25, Bruselj 51.65, Milan 24.10, Madrid 41.95, Amsterdam 218.15, Berlin 128.25, Dunaj 58.-, Praga 12.70, Varšava 57.70, Bukarešta 2.90.

Zahteve naših profesorjev

Včeraj je profsorski kongres v Varaždinu zaključil svoje delo z važno resolucijo

Varaždin, 7. julija.

Včeraj se je profsorski kongres v Varaždinu nadaljeval. Za včerajšnje zborovanje je vladalo veliko zanimanje, ker je bilo na dnevnem redu poročilo uprave, volitev nove uprave ter razprava o šolskih in stanovskih vprašanjih. Iz poročil članov je razvidno, da si je uprava prizadevala, da bi bili otroci nastavnikov opreženi šolnine. Lani je vrgla šolnina 10 in pol milijona Din; od tega so plačali otroci profesorjev 190.000, otroci učiteljev pa nad pol milijona. Prosvetni minister je bil prisil na ta predlog, finančni minister pa ga je odklonil.

Prosvetni minister je podpisal pravilnik o ocenjevanju, po katerem je odpravljeno tajno ocenjevanje profesorjev. Po prizadevanju glavne uprave so prišle v osnutek novega zakona o srednjih šolah mnoge važne odredbe. Med drugim je ukinjena uredba o oglednih predavanjih, ki so ostala samo za supleente, dokler ne napravijo profsorskega izpita. Uvedena bo nova razdelitev polletij. Po novem zakonu bo dovoljen prehod iz meštanske v srednjo šolo dijakom, ki so dovršili 4. razred s prav dobrim in odličnim uspehom. Srednje šole bodo imele po novem zakonu tudi pomočnike ravnateljev. Privatne izpite bo treba honorirati. Profesorji bodo lahko napredovali v 3. skupino. Fond za profsorski sklad v Beogradu znaša 1.800.000, društvena imovina pa 100.000 Din.

Takoj po poročilih je glavna urava odstopila in razvila se je živahna debata.

Delegat Marič iz Novoga Sada je nastopil proti ustanavljanju novih srednjih šol, češ, da bi morali graditi nova šolska poslopja povsod tam, kjer primanjkuje šolskih poslopij. Delegat Gorjup iz Ljubljane je govoril o profesorjih, ki so se zakasnili s polaganjem profsorskega izpita. Ugotovil je, da je prenatrpanost dijakov na ljubljanskih šolah tako velika, da traja pouk v nekaterih šolah od jutra do večera. Za predsednika Profsorskega društva je bil izvoljen Radoje Knežević iz Beograda, za I. podpredsednika Rajica Marinković, za II. podpredsednika pa Julija Bošković iz Beograda.

Končno je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

1. Globoko občutimo, da je ves naš prosvetni sistem doigral svojo vlogo. Zato naša srednja šola ni več tam, kjer ji je mesto, niti na oni višini, na kateri bi morala biti kot glavna šola za izobraževanje bodočih intelektualnih voditeljev. Zato naša srednja šola ne daje onih uspehov, ki jih pričakujemo od nje v prvi vrsti njeni profesorji, pa tudi starši dijakov, dijaki sami in drugi državljani. Zato naroča kongres glavni upravi, naj vpliva na merodajne činitele, da se čim prej lotijo izgradnje novega prosvetnega sistema, ki bo v polni

meri odgovarjal potrebam našega naroda.

II. Kongres naroča glavni upravi:

1. da se na vsi moč zavzame pri merodajnih činiteljih, da dobimo že pripravljene osnutek zakona izpremembe zakona o srednjih šolah.

2. Da se z vso vmo zavzame za to, da bo v trgovinskem ministru ponovno osnovan oddelek za strokovno izobrazbo in imenovani strokovni inspektorji, da se izdela zakon o srednjih tehničnih šolah, o srednjih trgovskih šolah in obrtnih šolah ter da se obrtne šole s tem zakonom popolnoma izločijo iz srednje tehničnih šol.

3. Da se vse velike srednje šole gledane šteje njihovih dijakov in oddelkov prilagod določbam zakona o srednjih šolah tako, da se razdele v dva ali tri zavode in se s tem omogoči uspešnejše pedagoške in administrativno vodstvo teh šol.

4. Da se za uspešno delo v srednjih šolah zagotovi potrebno število učnih moči.

5. Da se vsako leto pravečasno opravi racionalna razmestitev profesorjev po skalah, pri tem pa upoštevajo upravičene želje onih profesorjev, ki že delj časa služijo v mestih, kjer je njihovo delo najtežje.

6. Da se šole oproste izven šolskih vplivov in da se tako profesorjem omogoči nemoteno pedagoško delo.

7. Da se čim prej zgradi nova šolska poslopja in tako onemogoči strahovito prenatrpanost po šolah, škodljivo zdravju naše šolske mladine. Še bolj pa delu v šolah.

8. Da se del šolnine prepusti ravnateljem za ustanavljanje in izpolnitev dijaških odnosno profsorskih knjižnic.

9. Da začne glavna uprava ustanavljati strokovne delovne zajednice v spoznanju sekijskimi upravami, da bodo mogle te delovne zajednice blagodejno vplivati na sestavo učnega načrta in učnih knjig.

10. Zeloč, da bi bila javnost čim bolj obveščena o šolah in razmerah v njih in da bi bili vestni šolniki zavarovani pred krivičnimi obtožbami. Smatra kongres za potrebno zahtevati da se vsak v javnosti iznešeni primer, ki bi utegnil škodovati šoli in profesorjem, takoj razjasni in krivce najstrožje kaznuje.

III. Kongres naroča glavni upravi:

1. Da prouči vprašanje zavarovanja za primer bolezn članov Profsorskega društva.

2. Da se čim prej pravilno razvrste kontraktualni nastavniki, ki so postali naši državljani in izpolnili vse zakonske pogoje, razvrste naj se tudi nastavniki bivših verskih šol in učitelji glasbe s strokovno kvalifikacijo.

3. Da se čim prej najde proračunska in finančna možnost za napredovanje nastavnikov ki so izpolnili zakonske pogoje.

Ob zaključku je bilo sklenjeno, da bo prihodnji profsorski kongres v Mostarju.

Obrtno industrijska razstava

Škofja Loka, 6. julija.

Ni se še pogojevalo svedeno razpoloženje ob lepej sokolskem prazniku, že se pripravljajo Škofja Loka na novo slovesnost. V nedeljo 12. t. m. bodo otvorili gospodarski krogi I. obrtno - industrijsko razstavo v poslopju nove šole. Razstavo odpre ban g. dr. Natlačen ob 8.30 pred šolo, kjer se zbera povabljeni gostje. Na balkonu bo pripravljena godba »Ljubnik«. Po otvoritvi si bodo ogledali povabljeni razstavne prostore, potem pa bo v telovadnici zakuska. Občinstvu ogled razstave v tem času ne bo dovoljen.

Razstavljalcev bo nad 60. Razstava bo odprta dnevno od 8. do 19. in sicer do 16. avgusta. Vstopnice po 3 Din bodo obnem za žrebanje za lep razstavni dobiček ob zaključku gospodarske revije. Vojaki, uniformirani gasilci in otroci si bodo lahko ogledali razstavo za 1 Din vendar brez pravice do žrebanja.

Dramatični odsek hiti s pripravami za ureditev odra. Kulistrio pripravila slikarica Remčeva, uprizorjali pa bodo pasijon na sokolskem dvorišču. Odr bo 19 m dolg in 10 m globok, ter izdelan v nekakem rimskem slogu. Igralce uči g. Pokorn, nabrali pa so jih nekaj v mrstu, ostale pa po vaseh. Subterenski prostori v šoli bodo služili za garderobo in embalažo.

K likvidaciji zadruge „Stan in dom“

Ljubljana, 7. julija.

V odgovor na članek v Vašem c. listu z dne 30. junija »Kaj je z likvidacijo zadruge „Stan in dom“, sporoča podpisani likvidacijski odbor sledeče:

Zadruga je bila poslana likvidirati, ker ni mogla izpolnjevati svojih obveznosti nam Mestni hranilnici. Hše so bile zidane v najdražjem času in je zadruga pogojno obroke plačevala, dokler ni pod pritiskom razmer morala najemnine stanovanjem znižati. Z znižanjem najemnin so dohodki toliko padli, da je za kritje davkov, upravnih stroškov, popravil, obresti in amortizacije letno zmanjkalo približno 40.000 Din, tako da bi dolgi pri Mestni hranilnici v vsakim letu naraščali, mesto da bi se manjšali. Če bi se najemnine ne bile znižale, bi bila stanovanja ostala prazna, kar bi povzročilo zadruzi še večjo izgubo.

Da se obvaruje zadruge in s tem Mestno občino, kot žiranta za posojilo, še večjih stroškov, je odbor sklenil zadruge likvidirati in ker Mestna občina garantira za plačilo dolga, je morala hiše prevzeti v svojo last. V smislu združnega zakona mora biti druga v likvidaciji eno leto po zadnjem pozivu upnikom in ker je to leto sedaj poteklo, ter je likvidacija skoro končana, bo Mestna občina hiše prevzela v svojo last in upravo. V toliko je dopisnik gornjega članka pač slabo informiran.

Radi znižanja najemnin in padca vrednosti hiš je finančno stanje zadruge pasivno in Mestna občina prevzame s temi hišami veliko breme. Po določilih združnega zakona se krije izguba s premoženjem zadruge in če to ne zadostuje, z deleži in garantijskim skladom. Ker v tem slučaju premoženje zadruge izdaleka ne krije dolga, se morajo vsaj za delno kritja izgube porabiti zadržni deleži. Likvidacijski odbor je dolžan ravnati se točno po zakonu in zadržnih pravilih, ter ne more tozadevno ničesar ukreniti.

Likvidacijski odbor
Zadruga »Stan in dom«

Vinska pokušnja na Mariborskem tednu

Maribor, 7. julija.

V vinorodnih krajih smo, saj nas obdaja solunsko Slovenske gorice in vinorodno Haloze. Zato ni treba posebej povdarjati, kolike važnosti je v našem narodnem gospodarstvu naš vinogradništvo, od katerega živi pretežni del tukajšnjega življa. Tega se zaveda tudi uprava Mariborskega tedna, ki vsako leto prireja vinske razstave, združene s pokušnjo stajerskih vin.

Ker visoka stopnja našega vinogradništva in izredna kakovost stajerskih vin se nista v tak meri znana v naši državi, kot to zasluži, bodo ravno letošnji mnogostevilni kongresi za časa V. Mariborskega tedna, ki vsako leto prireja vinske razstave, združene s pokušnjo, ki dosežeta izleta v leto večje uspehe.

Doslej se je prijavilo že lepo število naših vinogradnikov, ki bodo božjo kaplico slovenske zemlje še bolj popularizirali in si z razstavo pridobili še večji krog odjemalcev. Dasi je prijavni rok, ki je bil do 5. julija že potekel, vabimo še vse one vinogradnike, ki hočejo sebi in svojim pridelkom z razstavo doseči velike koristi, da se udeležijo vinske pokušnje, ter se še tekom tega tedna, to je vključno 11. t. m., prijavijo priprav Mariborskega tedna. Pravda, prava je potrebna za sestavo seznama razstavljenih vin.

Upoštevajoč željo naših vinogradnikov, je uprava Mariborskega tedna dala za razstavo vin na razpolago hladne kletne prostore meštanske šole, kar bo pripomoglo, da bo prišla kvaliteta vin do talne svetlobe, saj

vemo, da so kletni prostori v vročih dneh najboljše za take razstave. Da bo vinska razstava s pokušnjo, ki bo odprta ves čas Mariborskega tedna, to je od 1. do 9. avgusta, res v vsakem oziru dobro uspeša, nam jamči strokovno vodstvo na razstavi.

SPORT

Von Cramm nastopi v Zagrebu. Jugoslovenska teniška zveza je dobila včeraj od nemške zveze brzojavno obvestilo, da so Henkel, Lund in Menzel že odpotovali v Zagreb von Cramm in dr. Kleinschrott pa prispeta do Dunaja z letalom, naprej se pa odpeljeta z vlakom. Na dan tekme za Da-

visov pokal blagajne najbrže ne bodo več odprte, ker bodo že vse vstopnice razprodane. Nemški igralci so danes že začeli trenirati.

»Haskove« tribune pogorele. Enega najstarejših nogometnih klubov v naši državi, zagrebški »Haska«, je zadel v noči od nedelje na ponedeljek težak udarec. Do tal so pogorele njegove velik tribune na igrišču v Maksimiru. Zgrajene so bile pred 26. leti, škoda znaša nad pol milijona, zavarovane so pa bile tribune samo za 139 tisoč Din. Od tribun je ostalo samo obzidje, no ogrode. Kako je požar nastal se ni znano. Govori se, da ga je podtaknila zlobna roka.

V Ljubljani so poštene ljudje

Nekaj značilnih dogodivščin naj vam služi v dokaz

Ljubljana, 7. julija.

Lahko se ponašamo, da je v Ljubljani mnogo poštenjakov. Sicer tudi pri nas ljudje kradejo, a ne smete misliti, da kradejo ljubljanci. Kvečjemu kdo okrađa Ljubljancina. Ljubljana nima niti svojih žeparjev kakor n. pr. druga znamenita mesta v državi. Zato na žeparje opozarjamo le ob največjih prirreditvah, navadno ob velesedmu, ko pridejo poslati v Ljubljano tudi žeparji. Da dokažemo, da so ljubljanci res pošteni, smo zapisali nekaj značilnih dogodivščin zadnje časa.

PRTLJAGA DVA DNI NA ULICI

Zdaj se Ljubljancinom silno mudi na počitnice. Komaj so dočakali znamenito počitniško sezono in ne morejo več strpeti niti dneva v pusti dolgočami, strašni Ljubljani. Trpel bi njihov ugled ako bi jih še srečevali na naših zaspanih ulicah. Zato se nekaterim mudi bolj iz mesta kakor rodoljubom v svico pred vojno. Ne utegnejo se več posloviti od upnikov in drugih neljubih znancev. Zene se ne poslavljajo niti od mož, menda zato ne, da bi si ne premislili v meštanskih stanovanjih so zdaj prave babilonske zmešnjave. Saj si lahko mislite, koliko dela ima človek ko se seli. Nazadnje je toliko prtljage, ko so povezane vse culice, da ne moreš niti prešteti vseh kosov. Zato ljudje vselej kaj pozabijo.

Iz mesta vozijo avtomobili tako zatrpni s prtljago, da med njo niti ne opazi živih ljudi. Šofer stlači uboge letovišarje v avto na nje pa naloži prtljago, da se morajo povsem udati v svojo usodo in ne vedo več, kaj se godi okrog njih. Tako se je menda godilo oni dan tudi meštakom iz Gajeve ulice, ki so odrinili na letovišče. Odsli so, na ulici pred hišo sta pa še ostala dva velika kovčega. Letovišarji ju menda niso pogrešali, ker sta ostala nedotaknjena dva dni na ulici. V Ljubljani so pošteni ljudje, zato pač ni prišlo nikomur na misel, da bi pofulili imenita kovčega. Čakala sta na lastnika. Ljudje so hodili mimo ta ali oni se je celo spotalni od njiju, kdor ju je pa opazil od daleč, se ju je izognil. Končno so pa stanovaletci tiste hiše vendar sprevideli, da se kovčega zračita predolgo in poslali so ju na policijo.

TRUBARJU SO UKRADLI VENEC

Toda vse do svoje meje. Poštenost tudi v Ljubljani ni brezmejna. Oni dan ste čitali, kako ganljivo smo počastili jubilej začetnika slovenske pisane besede. Vse je bilo zelo intimo. Prav za prav ponižno, saj je ponižnost še večja in lepša naša čednost kakor poštenost. Zato pri nas govore le redki glasno in menda Trubar baš zaradi tega ni posebno popularen, ker je bil dober govornik in še celo puntar po vrhu. Kaj mislite! Razen tega je celo pisal slovensko in celo prvi se je lotil tega. Trubar je zaradi tega velika skušnjava in je čudež, da še vedno stoji njegov spomenik v Ljubljani. Prav lahko bi se zgodilo, da bi ga kdo ukradel.

To ni le žalosten dovpt, temveč bridka resnica. Če se je zgodilo, da je nekdo ukradel Trubarju lorvorjev venec, ki so ga položili njegovi stavilci ob tisti slovesnosti pred spomenik, bi bilo samo po sebi umerno, če bi izginil čez noč še spomenik ali vsaj Trubarjeva brada.

LJUBLJANCANI SE VALJALO PO PERZJSKIH PREPROGAH

Tudi to spada v poglavje o naši poštenosti ter o naših velikih čednostih. Zgovorina — ki je kaj nepodobna veda — pravi, da noben narod ni imel toliko denunciantov med vojno, kakor mi. Pa tudi po vojni jih ne pogrešamo. Morda nam je krivična, kajti govoriti bi morala, da ni nikjer toliko poštenjakov, kakor med nami. Nobenih grčnikov ne moremo trpeti med seboj. Zato pa tudi ne moremo zatajiti nobenega grcha svojega bližnjega, kajti sicer bi grešili sami. Zadnje čase je govorila naša mila domovina nenavadno mnogo o perzijskih preproгах. Seveda samo zato, ker smo se zgražali, če smo zapisali, da so ljubljanci pošteni, pa ne smete misliti, da to verjamemo sami. Baš neurečne perzijske preproge — ki jih ljubljanci niti ne poznajo — dokazujejo, da so ljubljanci zelo v skrbah za moralo svojega bližnjega.

Čim so beograjski listi začeli napihovati strašno afero — naši pa so samo sramežljivo govorili o nji — je zraslo silno moralno ogroženje med ljubljanci. Na mah smo vedeli za vse grčnike. Po ljudskem glasu, ki pa v Ljubljani menda ni božji glas, bi se morala vsa Ljubljana valjati po perzijskih preproгах. Zadnje čase

dežujejo na policijo anonimne ovadbe, češ, ta in ta ima tudi perzijske preproge, kdo, ve kako je prišel do njih! Ljubljancine silno skrbi da bi se ne izmuznil kakšen grčnik. Zato tudi zadnje čase naše služkinje ne stresajo niti predpostojnih kovec na ulico, da bi kdo ne mislil, da imajo gospodarji perzijske preproge. Morda ima kdo tudi slabo vest, temu ali onemu bi se pa še zbudila, če bi začeli peti iz tepač na dvoriščih. Zato zdaj ljubljanci ne iztepaajo več posteljnine. Pač pa se vsi valjamo doma po perzijskih preproгах in pišemo anonimne ovadbe. Nasa prelepa lastnost, na katero smo lahko ponosni.

SOKOL

Sokolski praznik v Litiji

Naše sokolsko društvo je priredilo v nedeljo v svačevi hosti javen nastop, ki je privabil poleg članov sokolskih društev šmartno, Ponoviče, Poljsnik, Krasnice in Vače tudi mnogo gostov iz Zagorja, Trbovelj, Ljubljane in drugih krajev. Najprej se je članstvo poklonilo državnim zastavi, potem so pa nastopili posamezni oddelki, člani, članice moški in ženski naraščaj ter deca z letošnjimi prostimi vajami. V nekaterih oddelkih so sodelovali tudi gostje in posebno toplega odobravanja so bili deležni oni iz Zagorja. Nastopilo jih je 16 pod vodstvom načelnika br. Franceta Kluna z Murnikovim »Napreje ob lastnem petju. Zlasti učinkovita je bila orodna telovadba z vzorno vrsto trboveljskega Sokola, dobro so se pa odrezali tudi Zagorjani in naši starejši bratje. Posebno pozornost je vzbudila naš vzorni sokolski delavec br. Tinko Juvan saj je klub petim križem še vedno junak tudi na bradi.

Kot posebna točka so nastopili vsi telovadci našega Sokola tudi starejši, ki ne obiskujejo več redno telovadnice. Prečizne vaje so pokazale, da je naš prednjaški zbor vestno in marljivo izpolnil svojo nalogo. Zaključna točka je bila zopet posvečena nacionalni misli. Pod vodstvom društvene načelnika br. Planinška so prikoralili vsi sodelujoči na telovadišče in sneli ob sviranju državne himne državno zastavo. S tem je bila prireditve zaključena in sledila je prijetna zabava pred Sokolskim domom. Pred javnim nastopom je bila odigrana med litijskimi in ponoviškimi Sokoli tekma v odbojki, ki je izpadla neodloče, no z 1 : 1.

Telovadni nastop trzinskega Sokola

V nedeljo se je vrnil v Trzinu telovadni nastop tega mladega toda agilnega sokolskega društva, ki je v vsakem pogledu pokazal, da društvo pravilno pojmuje sokolstvo. V zvezi z javnim nastopom so se dopoldne vršile okrožne tekme deca, katerih so se udeležila sokolska društva Trzin, Domžale, Kamnik, Jezica in Radonjce. Pri moški deca je zmagal Trzin, pri ženski pa Domžale. Kot posamezniki so bili najboljši pri m. d. 1. Re. poušek, Domžale, 2. Slovenec, Jezica, 3. Kmetič Trzin; pri ž. d. pa 1. Cad, Domžale, 2. Kmetič, Trzin, 3. Jančič, Domžale. Tekme je organiziral in vodil okrožni tehnični odbor, sodelovala pa sta tudi br. inž. Pehani in Gregorka iz Ljubljane.

Pri popoldanskem javnem nastopu so nastopili vsi oddelki v zelo velikem številu. Izvedba vaj je bila odlična, zlasti je užajala posebna točka Trzina, katero je izvajalo skupno osem bratov in sester. Pri orodni telovadbi je žela največje priznanje vrsta članov ljubljanskega Sokola.

Zanimivo je to, da se društvo tako razvijajo, klub temu, da ga vodijo sami preprosti ljudje, obrtniki, delavci in kmetje. Vsa čast takemu delu. Po tej poti naprej. Zdravo!

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Torek, 7. julija katoličani: Vilibald

DANAŠNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Zaprt.

KINO IDEAL: Junak zapada.

KINO SLOGA: Kravji kapitan.

KINO UNION: Karneval.

KINO ŠISKA: Oseči me!

DEŽURNE LEKARNI.

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 3, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gartner, Moste, Zaloška cesta.

Uprava Radiotelevizijske oddaje postaje v Ljubljani javlja cenjenim radio-poslušalcem, da bo izvršila nekatera dela na anteni v Domžalah, ki morejo biti izvedena le v lepem vremenu poleti. Radi teh del se bo moglo v sredo dne 8. t. m., opoldanska oddaja zakasnila, ali pa bo celo odpadla.

Za boljše železniške zveze

Turistični brzovlak bi se moral ustavljati tudi na Pragerskem

Ljubljana, 7. julija.

S 15. junijem so bili na nekaterih naših važnejših progah uvedeni posebni turistični brzovlaki. Upoštevajo so tudi našo severno mejo in vozi iz Maribora ob 21.10 poseben turistični brzovlak, ki ima v Zidanem mostu zvezo z vlakom, ki odhaja z Jesenice ob 20.15 odnosno iz Ljubljane ob 22.02.

Ta novi turistični brzovlak se ustavlja na progi Maribor-Zidan most samo v Celju, Laškem in Rimskih toplicah, v Pragerskem in Grobelnem pa ne, kakor drugi redni brzovlaki. Ničče se ne čudi, če se ne ustavlja v Grobelnem, kjer nima zveze z nobenim lokalnim vlakom iz Rogaške Slatine, dasi bi tudi iz tega našega najvažnejšega zdravilišča lahko vozil kak vlak s priključkom v Grobelnem na turistični brzovlak. Upravičeno pa se lahko čudimo, ker se ta novi turistični brzovlak, ki pomeni najhitrejši in najugodnejši zvez Slovenije z Beogradom, Sušakom in Splitom, ne ustavlja v Pragerskem, ki je vendar eno naših najvažnejših železniških križišč. Če bi se ustavljal na Pragerskem bi imel zvezo z vlakom, ki prihaja na Pragersko ob 20.57 iz Čakovca, Središča, Ormoža, Hodoša, Ljutomer, Murske Sobote in Slatine Radencev, samih trgovsko in turistično važnih krajev naših Haloze, Slovenskih goric in obmejnih krajev. Iz Maribora do Pragerskega potrebuje brzovlak povprečno 17 minut in bi se novi turistični brzec na Pragerskem lahko ustavljal ob 21.20, sprejel potnike z ormoške, ljutomerske in soboške proge ter nadaljeval pot proti Zidanem mostu, kjer itak mora čakati na vlak z Jesenice odnosno iz Ljubljane cele pol ure. Postanek na Pragerskem torej ne bi pomenilo za redni promet nobene zamude ali ovire, bilo bi pa z njim ustrezno velikemu številu letoviščarjev in poslovnih ljudi, mimo katerih na Pragerskem vozi turistični brzovlak in mora vsak večer mnogo potnikov iz teh krajev čakati na osebni mariborski vlak, ki prihaja na Pragersko šele ob 22.07, a na Zidani most ob 23.51, torej celo uro kasneje kakor brzi ki bi se brez vsakih motenj za redni promet lahko ustavljal na Pragerskem.

Ako bi se turistični brzovlak ustavljal na Pragerskem, bi potniki iz severnih krajev Slovenije lahko z njim prispeli v Zagreb ob 0.40 in v Beograd ob 8.23, tako pa prispjo v Zagreb šele ob 6.50, v Beograd pa ob 15.20, torej sedem ur kasneje, kakor s turističnim vlakom, ki je vendar namenjen pospeševanju tujeskega prometa in čim hitrejšim zvezan letovišč z večjimi mesti. A Slovenske gorice s Haložami, kraji ob severni meji in znanim zdraviliščem Slatino Radenci so vendar tako veliko in važno tu-

ristično področje, da bi ga železniška direkcija ne smela zapostavljati.

Prepričani smo, da bo železniška uprava v najkrajšem času to vprašanje uredila tako, da se bo turistični brzovlak, ki odhaja iz Maribora ob 21.10 le eno minuto od 21.29 do 21.30 ustavljal tudi v Pragerskem in tako princel krajem ob naši severni meji, ki so v pogledu železniških zvez itak vedno zapostavljene, novo, res udobno in prijetno zvezo z Beogradom, Zagrebom in kraji ob našem morju.

Iz Celja

— Pri invalidski tomboli, ki je bila v nedeljo popoldne na Dečkovem trgu, je zadel prvi tombolski dobiček invalid Franc Medved z Ljubčine pri Celju, drugi tombolski dobiček slikarjev sin Vojko Holobar iz Celja, tretji tombolski dobiček pa posestnikov sin Stanko Janc z Miklavškega hriba. Bilo je 13 tombolskih in mnogo drugih predmetov dobičkov. Meščani so se udeležili tombole v manjšem številu nego sicer. Za uboge vojne žrtve ne bo ostalo mnogo prebitka.

— Vlom v bivšo Schwabovo tovarno v Zavodni. V noči od nedelje na ponedeljek so neznan storilec izvršili drzen vlad in v bivšo Schwabovo tovarno kisa v Zavodni, ki jo je kupil veletrgovec g. Božidar Ravnikar in jo preuredil v skladišče. Vlomilci so izkopali v zidu ob Voglajni luknjo, zlezli, tod v poslopje in odnesli skladorja v vrednosti 1800 Din.

— Podaljšanje vodovoda. Mestna občina bo podaljšala glavno vodovodno cev od bivše mestne meje pri hiši Komenskega ulica št. 14 do hiše g. Jarha ob Dečkovi cesti ter razpisuje zadevna gradbena in instalacijska dela in dobave. Ponudbe je treba predložiti do 20. t. m. do 11. dopoldne v vložišču mestnega poglavarstva.

— Za pomožno akcijo za podpiranje brezposelnih z javnim delu je trdila A. Westen d. d., tvornica emajlirane, brušene in pocinkane posode v Celju, ponovno darovala 10.000 Din. Mestna občina izreka trditi za ta velikodušni dar najlepšo zahvalo z željo, da bi to darilo našlo posnemalce.

— Kronika napadov in nesreč. V soboto je mestni delavec Anton Rupnik v Lebičevi gostilni na Sp. Hudinji napadel 54-letnega mestnega delavca Josipa Polnarja z Dobrave in 31-letnega, v opekarni Unger-Ullmann uslužbenega delavca Aleksandra Mesariča z Zg. Hudinje ter zabol del Polnarja v levo roko, Mesariča pa poškodoval s steklenico po glavi. V nedeljo dopoldne so trije neznan moški na cesti na Ljubčini pri Celju napadli 22-letnega dninarja Alojza Jurjeca s Pristave pri Šmarju ter ga pretepeli in vrgli na tla, pri čemer si je Jurjec zlomil

DNEVNE VESTI

— Staršem, ki bi radi svoje otroke zaposlili v trgovini. Minilo je šolsko leto. Mnogo mladine se bo oglasilo v trgovinah in vprašalo za mesto vajenca. Vsi ti naj pomislijo, da so tako imenovani zlati časi za trgovce že minili. Danes se mnoge trgovine neje teževo prvinejo ter žive od prihrankov prejšnjih let. Kako dolgo še? Nikjer ni videti izboljšavanja razmer. Nelojalna konkurencija krošnjarenje, visoki davki, konkurencija nabavljajnih zadrug, ki uživajo vse ugodnosti itd. so činitelji, ki ne jih ne smemo prezreti. Vsak dan do 10 ali še več ur napornega dela. Bodočnost meglena. Trgovci je danes v položaju kakor v filmu. Moč, ki dobiva klorote. Ni ne starostnega, ne bolniškega praznovanja. Vse je odvisno od sreče ali dnanja, ki ga pa v sedanjih krizi skoraj nihče nima. Od trgovskega vajenca se pač zahteva, da ima 3 razrede srednje šole, da je telesno zdrav. Od trgovca se zahteva, da plačuje vse vrste davkov, doklad da vzgaja trgovski naraščaj v pravem trgovskem duhu itd. Nasprotno se pa dovoljuje vsakemu da začne trgovino, kadar in kjer hoče brez prave šolske izobrazbe, brez trgovskih principov, brez trgovske šole. Vsa čast vsakemu stanu. Ali danes je mogoče vsakemu obrtniku bodisi čevljarju, krojaču, mizarju ali komur že, da začne trgovino. Le od trgovca vse mogoče. Ali ni potem najboljše da gredo vajenci učiti se kake obrti. Saj trgovci lahko postane kadar hoče. Ali pa še skupno trgovce in obrtnike. Trgovci pa ne more biti obnem trgovce in obrtniki. To naj premislijo tisti, ki hočejo k trgovini.

pregrešnega lanskega plesa letos ne bo cerkvenega žegnjanja v Jaršah. Prietovali bo. do lahko samo zgodaj jutraj tih masi. Če bodo Jaršani v nedeljo kljub temu plesali, ne bo tudi prihodnje leto žegnjanja. Zdal se v zadregi, kako bi naj letos praznovali žegnjanje, da bi ne trpele tradicija in da bi jim praznovanja ne šli v zlo lazaristi v Grobljah.

— **Pozor naročniki knjige Aleksandra I.** Prejeli smo: Lani v avgustu se je oglasil v Ljubljani zastopnik za knjigo Aleksandra I. zastopajoč Jugosl. štamparski zavod Pančevo. Knjiga se je plačevala na obroke. Čekovni račun 57.045 Uredništvo in admin. Vidovdan organ jugosl. nacionalista. Beograd. Letos sem dobil poziv, naj plačam zadnji obrok. Ker se mi je zadeva že zdel sumljiva in je ta administracija oddala dobavo knjig imenovanemu štamparskemu zavodu Pančevo, sem pisal v Pančevo, naj mi pošljejo knjigo in ostanek odplačila po povzetju. Dopis je prišel z opombo »Ne postoji višes. Pisal sem na uredništvo Vidovdana, priporočeno pismo. Pismo mi je bilo vrnjeno tudi odgovora ni in seveda ne knjige, ne denarja. Kaj naj to pomeni? Ali je zopet prevara? Ker pa gotovo nisem samo jaz naročil te knjige, se bo gotovo še kdo oglasil. Apeliram pa na imenovano uredništvo, da vsaj pojasni, kdo je vzel denar.

— **Zračna zveza Beograd—Dubrovnik.** 1. t. m. je bila otvorena redna zračna zveza med Beogradom in Dubrovnikom in ta, ko se je pokazalo, da bo promet na nji zelo velik. Zato hoče »Aeropute« otvoriti še eno zračno progat tako, da bodo letali aeroplani med Beogradom in Dubrovnikom dvakrat dnevno.

— **Zagreb je ostal brez kruha.** Že večeraj smo poročali, da je bilo v noči od nedelje na ponedeljek v zagrebških pekarnah ustavljeno delo in da je ostal Zagreb večeraj brez kruha. Stavka nad 400 pekarskih pomočnikov in pridružili so se jim tudi brezposelni pekarski pomočniki, ki hočejo biti slakovkari. Ker pa so bili ljudje na pokret pekarskih pomočnikov že poprej opozorjeni, so se založili s kruhom. Znakrat je samo veliko povpraševanje po moki. Pekarski pomočniki ovirajo tudi razvažanje kruha po mestu in je morala že večkrat posredovati policija.

— **Dečvas.** Iz propagande »Dečve« je izšel agilen pripravljani odbor za uveljavljanje narodnih nos. Odbor bo pripravil vse potrebno za ustanovitev širšega odbora, ki bo poskrbel, da se bodo v dohodnem času umaknili tujerodni »dirndiz« in »Michelin« našim »Dečvam« dečlam in Janezom.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo lepo in vroče, možno so krajevne nevihte. Večera je znašala najvišja temperatura v Splitu 33. Zagrebu 31. Ljubljani in Skoplju 30. Beogradu 29. Rogaški Slatini 28. Mariboru in v Sarajevu 27. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762.4. temperatura je znašala 17.6.

— **Četna vrsta nesreč.** Bolnica v Ljubljani je sprejela večeraj in danes več poškodovancev, ki jih je doletela nesreča pri delu in na cesti. 63-letna delavka Marija Vrtčnik je doma padla po stopnicah in se močno potolkla po glavi in vratu. 10-letni kmečki sin Pavel Kokalj iz Kresca očitno še ni dorašel košnji in se je s koso porezal v obe nogi. Nesreča je doletela 33-letnega Ivana Tobija, mizarja iz Zg. Gameljnov v domači vasi na cesti. Povožil je za neznan avtomobilist. Ponesrečenec ima hude poškodbe ter tudi zlomljeno nogo. Avtomobilist jo je popihal, ne da bi se zmenil za ponesrečenca. Med prepričkom jo je skupil Jože Vrhovec, delavec iz štepanje vasi. Nekdo ga je udaril z vilami po glavi. Žrtvo kolesarja je pa postal 3-letni Peterček Zupan, sin kovača iz Homca pri Kamniku, vendar pa njegove poškodbe niso resne.

— **Vlak pregazil slaboumno ženo.** Blizu Sarajeva je v nedeljo jutraj vlak pregazil slaboumno Lero Kosaro. Brat jo je bil pripeljal v Sarajevo v bolnico. Ker pa ni bilo prostora jo je pustil v kavarni, sam je pa šel poizvedovati kako bi spravil ženo v bolnico. Ko se je vrnil sestre ni bilo več v kavarni. Našli so njeno razmesarjeno truplo na železniški progi.

— **Državni tožilec zahteva za dr. Karpatija strogo kazen.** Večera je govoril v procesu proti zagrebškemu zdravniku dr. Karpatiju državni tožilec dr. Belčić. Izjavil je, da je dr. Karpati osramotil zvišeni zdravniški stan. Praktiko je izvrševal le nekaj let, pa je že kupoval hiše in avtomobile. Denar mu je bil glavni cilj življenja in dela.

Zdravnika, ki zakrivi z odpravo telesnega plodu smrt ženske, je treba kasnovati enako kakor vsakega ubijalca. Državni tožilec je omenil klasičen primer čikaškega ginekologa dr. Franketija, ki je bil obsojen leta 1932 na smrt, ker je zakrivil z odpravo telesnega plodu smrt neke žene. Zahteval je za obtožbeno strogo kazen, češ da je treba obvarovati ljudstvo pred kremlji takih pohlepnih. Zagovorniki so pa zahtevali za vse tri primere oprostino sodbu.

— **Mitničar našel v košari mrtvega otročka.** Mitničar Dragotin Kolar je ustavljen v soboto v Sisku 38-letno kmetico Jago Jezdec in pregledal njeno košaro. V kateri je našel mrtvega novorojenčka. Obvestil je policijo, ki je kmetico zaščitila. Najprej je trdila, da je v peket rodila mrtvega otroka in ga hotela pokopati v Sisku. Policija ji pa ni verjela in jo je izročila orožnikom. Zdravniška komisija je ugotovila, da je kmetica porodila živega otroka in ga zadavila. Kmetica se je končno udala in priznala svoj zločin. Jezdecova je še 10 let vdova in zanosila je s sosedovim sinom.

— **Dečva, pristni blagovi za dečve po vzorcu (nageljni na mrežah) in rule z nageljni in tremi erčki so na razpolago pri tvrdki J. C. Mayer, Ljubljana.**

— **V Dolomite, na bojna polja.** Gardsko jezero in Padovo pojdemo pod strokovnim vodstvom s »Putnikom« od 20. do 24. julija 1936. Hitite s prijavi pri »Putniku«, Ljubljana, tel. 24-72, 38-79 in 38-84.

Iz Ljubljane

— **Ij Pokojni kipar prof. Svatko Peruzzi** bo prejel danes iz Splita v svoj rojstni kraj Lipe pri Ljubljani. Dragoga pokojnika sprejmemo k večnemu počitku jutri ob 16. na pokopališče v Tomišlju. Odhod avtobusov ob 15. izpred gostilne Pengov na Karlovaški cesti.

— **Ij Izpodkopan most.** Tako zvanj pruiski most ob začetku Opearske ceste stoji zdaj skoraj samo na začasnih lesenih oporah. Ker bodo strugo pod njim precej poglabljili, morajo dobro podbetonirati opornike. Pri betoniranju temelja prvega opornika se je most malo posedel, zato ga zdaj še s tem večjo pazljivostjo podpirajo. Lesene opornike morajo posvezi izpodkopati, zato morajo biti medtem začasne opore prav tako zanesljive, kakor pravi oporniki. Most je seveda zdaj za vozni promet zaprt, ker bi bila lahko vsaka večja obremenitev ali tresljaj usodna. Vendar to delo ni tako kočljivo, kakor je bilo podbetoniranje zidanega opornika frančiškanskega mostu. Na Prulah bi bil potreben močnejši ter solidnejši most in marsikdo je pričakoval, da ga bodo zgradili kmalu. Med regulacijskim deli kar bi bilo tudi najhujše čenešje. Med Trnovim in dolensko stranjo mesta je pruiski most najvažnejša prometna zveza, zlasti še, ker na zgornji strani ni več nobenega mostu. Pač pa dobimo še en most precej visoko, ko bo zgrajena jadranska cesta. Ta cesta se bo namreč začela ob začetku Groharjeve (na križišču Bleiweisove in Tržaške) pot do držala nekaj časa naravnost skozi Trnovo, potem pa v ravni smeri proti šoli na Barju.

KINO UNION, tel. 22-21
DANES
poslednji ob 16., 19.15 in 21.15 uri
KARNEVAL
Gustav Fröhlich, Heinrich George in drugi.
PRIDE! PRIDE!
FRITZ KAMPERS
v dvojni vlogi v sijajni burki
Dvakrat zaročen

— **Ij Stavbna dela v mestu dobro napredujejo.** V središču zdaj grade 4 večja poslopja, in sicer prizidek hotela Metropol, konvikt na frančiškanskem vrtu in dve stanovanjski hiši ob sodnji. Hotelsko poslopje je doseglo višino tretjega nadstropja in vse kaže, da bo čez nekaj tednov pod streho. Pri konviktu grade drugo nadstropje. Tu dela ne napredujejo tako hitro, predvsem zaradi tega, ker je poslopje zidano z opeko, dočim grade hotelski prizidek v ogradnem sistemu. Pravkar sta dosegli vrh stanovanjski hiši ob sodnji, ki sta ob cesti visoki štiri nadstropja, ob dvorišču pa pet nadstropij. V središču mesta je še nekaj manjših stavbnih del. Precej velika je pa tudi štirinadstropna stanovanjska hiša na vogalu Igriške in Gregorčeve ulice, ki bo tudi kmalu pod streho.

— **Mednarodni združni dan.** Železnikarji-zadrugetari so proslavili v soboto 4. t. m. v prostorih kina Sloge 14. mednarodni združni dan. Proslava je bila v prvi vrsti namenjena železničarski mladini. Ob otvoritvi je zapel moški zbor glasbenega društva »Sloge« novo združno himno (kompozicija H. Svetela, besedilo ing. D. Leskovska). Po

pozdravu E. Klebina, predsednika Nabavljajne zadruge, je S. Čerček v poljudnem predavanju orisal številni zbrani mladini (nad 200) pomen združništva, nakar je imel nanjo še kratek nagovor mladi zadrugar Janez Bitenc. Sledil je nastop mladinskega pevskega zbora »Sloge«, ki je pod vodstvom P. Bitence prednašal vrsto lepih, izbranih pesmi, nato pa mladinski orkester pod vodstvom G. Müllerja. Slavje se je spreminilo tako v pravi mladinski koncert. Po zaključku je bila mladina v prostorih železničarske menze pogostena. Prireditev je bila res prirčna in je dosegla gotovo svoj namen; vsejati v mlada srca prve kali združne ideje.

— **Ij Moške srajce, majice, pižame, pasove kravate in nogavice** kupite dobro pri tvrdki Miloš Karmičnik, Stari trg 8.

Iz Škofje Loke

— **Prvašna fotografija.** Sokolsko društvo v Škofji Loki bo sestavilo poseben album slik o svečanostih v soboto in nedeljo. Vsi, ki imajo o slavlju kakršnekoli posnetke se najviljudneje naprošajo, da odstopijo po en izvod svojih fotografij Sokolu, da se tako reži jubileja 30-letnica pozabe! Pošiljke naslovite na Sokola v Škofji Loki, osebno pa jih lahko oddaste v domu oskrbniku br. Vrančarju.

— **Z meščanske šole.** Meščanska šola, ki jo vzhodno vodi od ustanovitve ravnatelj g. Karol Sovre, je imela letos prvič zaključne izpite. Z odličnim uspehom so dovršili šolanje dijaki Zakotnik Janko, Sovre Marko in Planina Franc. Ostali absolventi pa so: Gasperšič Josip, Jesenovec Gasper, Konstantin Stanislav, Berčič Alojzij, Trojar Božo, Bozovič Rado, Ravnikar Leopold, Oman Ciril, Zakeh Pavel, Babič Janez, Pevec Stanislav, Mrak Francelj, Pogačnik Anton, Grobošek Ivan, Jenko Vinko, Kušar Ivan. Dva kandidata sta bila reprobirana, dva nista pripuščena k izpitu, eden je izostal zaradi obolositve, eden pa se je maturi sam odvedal. Zavod je zaključil šolsko leto z lepo proslavo, ki smo o njej že poročali. — **Ij pred zaključkom šolskega leta** so napravili abiturienti izlet na morje, pod vodstvom na. slavnika g. Stancera in gđ. Alterlove. 24 udeležencev, katerih izlet je podprl tudi krajevni odbor JS, je odpotovalo preko Zagreba v Split, kjer so si ogledali njegove znamenitosti, vozili so se po morju, obiskali Trogir in Solin ter se po štirih dneh vrnili zdravi in veseli domov.

Iz Ptuj

— **Zlati jubilej moške podružnice CMD** v Ptuj. V soboto zvečer je obhajala ptujska moška podružnica CMD svojo 50letnico obstoja. Priredila je kresovanje na prijaznem Panoramskem hribčku, ki ga je dal v te svrhe iz prijaznosti na razpolago g. prof. Herberstein. H kresovanju je prišlo na tisoče ljudi. Ko je zaplapolal mogočen ogenj, je izpregovoril prvi predsednik podružnice g. dr. Matej Senčar, ki je obenem tudi obrazložil pomen kresovanja. V imenu mesta Ptuj je k jubileju čestital mestni predsednik g. dr. Remec. Pri prireditvi je sodeloval tudi pevski zbor Glasbene Matice. Ob zvokih mestne godbe se je razvila živahna zabava, ki je trajala pozno v noč.

— **Mrhovino za teletino.** Poročali smo že, da se je v mestu pojavila iz Drstolja neka ženska, ki je prodajala ob poginulega žrebeta meso za teletino, katero so ljudje prav radi kupovali ker je bila zelo poceni. Te dni pa sta se radi tega morala zagovarjati pred sodnikom zakonca Alojz in Ivana Mahorič iz Drstolja. Izkazalo se je, da je mož v zadevi popolnoma nedolžen, dočim je žena solznih oči priznala svoj greh izgovarjajoč se, da je hotela tako iz gubo žrebeta nadoknaditi. Sodnik je upošteval vse okoliščnosti ter izrekel milo sodo. Obsojdi je Ivano Mahorič na 180 Din globe, odnosno na tri dni zapora, pogojno za eno leto.

— **Smrt Franca Senekoviča** vedno zagonetnejša. Tragična in nepojasnjena smrt Senekoviča Franca iz Hajdine je še vedno predmet živahne debate v mestu in bližnji okolici. Ze se je mislilo, da je smrt pojasnjena, ker se je pojavila neka priča, ki je izpovedala, da je kritične noči našla Senekoviča na državni cesti težko poškodovanega ter da jo je baje pokojni Senekovič naprosil, naj ga odpelje domov. Med preiskavo pa se je zopet dogladno, da to ne more odgovarjati resnici, ker so Senekoviča našli ljudje na cesti nezvestnega. Tudi obdukcija trupla je pokazala da se Seneko-

vič ni mogel ponesrečiti, pač pa da so mu bili udarci prisadjeni s topir predmetom, ker je imel zdrobljeno lobanjo. Vse kaže, da gre za roparski umor, ker je znano, da je Senekovič nekaj dni prej igral v neki gostilni karte ter da je imel pri sebi več tisočakov, katrh pa, ko so ga našli n'na vestnega, ni imel več pri sebi. Arctiranih je bilo še nekaj osumljencev.

— **Deca na morje!** Tukajšnji krajevni odbor JS je letos naklonil okoli 5.000 Din podmladkom JS na gimnaziji, meščanski šoli in deški osnovni šoli za letovanje na morju. Letos pridejo v poštev tudi štirje otroci iz naših revnih Haloz, za katere je krajevni odbor prispeval polni znesek. Otroci ostanejo po deset dni na morju v domu mariborskega oblastnega odbora v Bakru. V nedeljo popoldne se je odpravila prva skupina podmladkarjev tukajšnje drž gimnazije pod vodstvom g. prof. Veselka. Odpotovali je 33 dijakov in dijakinj. Druga skupina (meščanska šola) pride na vrsto 12. t. m., tretja skupina (osnovna šola) pa 20. t. m.

Iz Zagorja

— **Kako smo se zastali in lahkoverni.** Kljub napredku, so nekateri možgani odlično prespali našo dobo, dočim so n. pr. večni popotniki cigani ne le ohranili svojo prebrisanost, temveč jo celo stopnjevali. Tako je na samoti blizu idiličnega Čemšenika prebrisan cigan zagranilale nekemu kmetu, da mu »ekonomiraj« svojih sto jurjev, ako mu prinese torih pet jurčkov, s katerimi bo napravil iz kmetla srečnega bogataša. Pa je šel brunček in izmoledoval od ugledega petičnika v Kolovratu tistih pet jurčkov, pa jih je položil — sam Jurček — ciganu v dlan. Ta pa jih je skrivnostno začel v blazin, na kateri je bodoči srečno prespal tri dni, ki jih je cigan dočel v svrhu fudovite maletične izpremembe. Ta se je končala z gromozanskim mačkom, ki je sledil prebujenju iz omotičnega spanca o stototih in kar je s tem v tako prijetni zvezi. Tega je najbrž izužilo, na vrsto pa pride prihodnjš kdo drugi, saj dokler bo še kaj takih, — in teh je, kakor čitamo še na pretek — tudi ciganov ne bo zmanjkalo.

Zahvala dobrovoljcev

Jugoslovanski vojni dobrovoljci smo v Ljubljani praznovali letošnji Vidovdan strnjeno z naso, s slavo ovenčano vojsko in z vso nacionalno javnostjo, ki je prežeta z ljubeznijo do naše domovine Jugoslavije, svečano in dostojanstveno.

Na slavnostnem občnem zboru in z razvitjem prvega prapora jugoslovanskih vojni dobrovoljcev Slovenec, ki mu je kumoval Nj. Vel. kralj Peter II. smo se častno oddolžili spominu onih svojih tovarišev — vojni dobrovoljcev, ki so pred 20 leti v krvavih borbah v Dobruži položili svoja mlada telesa na žrtvenik ustvarjanja Jugoslavije.

Vojni dobrovoljci smo se prepričali, da so vsa društva, organizacije in ustanove s srcem sodelovali pri naših svečanostih in da so bile simpatije naše javnosti do vojni dobrovoljcev iskrene in spontane.

Aktiski odbor za proslavo razvija prapora vojni dobrovoljcev v Ljubljani, ki se je postavil po iniciativi Narodne Odbrane v Ljubljani iz društev in organizacij, ki so se odzvale vabilu sreske organizacije vojni dobrovoljcev v Ljubljani za sodelovanje, nas je v polni meri moralno in gmotno podprl.

Mestna občina ljubljanska k županom g. dr. Adlešičem na čelu nam je nudila vsestransko pomoč in je pripomogla, da je imela Ljubljana na Vidov dan svečano lice.

Kakor vedno doslej, nas je tudi ob tej priliki časopisje krepko podprlo.

Vsakemu posebej in vsem naša bratska dobrovoljska zahvala!

Odbor Sreske organizacije saveza ratnih dobrovoljca kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

Iz Radeč

— **Slaba sadna in vinska letina.** Letošnje moko leto obeta zelo slabo sadno letino. Jabolk bo zelo malo, mestoma prav nič. Češnje so obrodile še dosti dobro, malo pa bo tudi hrušk. Vinogradniki se pritožujejo, da bo tudi vinska letina slabša od lanske. Obilna moča povzroča trno bolezen peronospora, zaradi česar odpada listje in grozdje, pa tudi posamezne jagode. Mnogo škode povzročajo tudi številne nevihte s točo, ki je po nekaterih krajih Zasavja zapušila pravo opustošenje.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para. davek Dir 3.— beseda 1 Din, davek 3 Din.
preklic
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Oto
1936

VSA LETNA OBLACILA.
lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite poceni pri Preškerju, Sv. Petra cesta 14.
6-18.

BUKOVNI ODPADKI
suhi, kratko žagani, zopet na razpolago. Ivan Šiška tovarna parketov, Metelkova 4 telef. 22.
44. 1935

Zahvala.

Ob priliki moje sedemdesetletnice sem prejela od svojih prijateljev in znancev toliko čestitk in pozdravov, da mi je — kakor bi sicer rada — nemogoče, zahvaliti se vsakemu posebej. Izrekam radi tega vsem, ki so se me spomnili, tem potom mojo najiskrenejšo zahvalo.

ROG. SLATINA, 6. julija 1936.

Ana Podkrajškova

Zahvala

Iz srca se zahvaljujem vsem, ki so mojega predobrega in nepozabnega soproga

Janka Češnika

pokropili in spremili na njegovi zadnji poti. Predvsem iskrena hvala prečastiti duhovščini, gospodu predsedniku občine ljubljanske, Sokolu, vsem zastopnikom raznih korporacij, gosp. prof. Rančigaju za ganljive petje, vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov. Bog povrni.

MARIJA ČEŠNIK

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Rešite se za vedno
vnetih, utrujenih nog in
kurjih očes

Sesajte čevlje in zadnje poglejte kurja očesa, ki Vas tišijo in pečejo. V treh minutah bodo razkrojeni in za vedno bodo izginili v kopeli s Saltrat Rodellom. Takoj, ko oblaščite zdravilni kisik predre v bolno kožno tkivo, odpade trda in ošufena koža. Zlate boste popolnoma odstranili s horeciami. Vnetja, razdražena koža postane spet svetla, čvrsta in gladka. Nežne milice na nogi oživijo z novo močjo. Nabavite si še danes pri svojem lekarnarju omot Saltrat Rodella, čigar učinkovanje je kakor čudež. Poizkusite to sredstvo še drevi in naj za vedno prenehajo vse neugodnosti, katere so vam doslej prizadevale noge. Stroški so zmanjšani. Upeh razjemen.

Svetovna rekorderja pred ljubljanskim sodiščem

Odmev velikih skakalnih tekem v Planici v sodni dvorani

Ljubljana, 7. julija.

Svetovna rekorderja Norvežana brata Ruud sta ležala v soboto pred sodnikom v sobi št. 28. Ležala sta, ste torej že ugnili, da nista prišla iz Norveške osebno v »špetiricima«, temveč je ležala pred sodnikom njuna fotografija, ki je bila takozvana inkriminirana fotografija.

Brata Ruud pa tudi nista bila obtožena, čisto nedolžna sta prav za prav pri vsej zadevi. Obtožene je bil g. Lojze Šmuc, ki ga toži neki g. dr. Deutsch iz Zagreba po zakonu o avtorskem pravu.

Dr. Deutsch je bil osebno navzočen, zastopal pa ga je advokat dr. Korčec, G. Lojze Š. se je branil sam.

L. 1934. je tožitelj dr. Deutsch fotografiral vse rekorderje v Planici s filmom. Posebno je uspešno fotografiral bratru Ruudov. Prihodnje leto je savezni tajnik g. Gorec potreboval slike smuških rekorderjev za propagando. Dr. Deutsch mu je dal svoj film na razpolago in g. Gorec ga je izročil g. Lojzetu Š., ki je napravil več povečanih slik vseh slavnih skakačev, obenem je pa za primerno odškodnino dobil dovoljenje, da sme slike v obliki razglednic prodajati v Planici in tam okoli. Ko je dr. Deutsch zvedel, da tvrdka Š. prodaja slike iz Planice z njegovim posnetkom bratru Ruudov, je ovadil tvrdko Š. zaradi prisvajanja tuje lastnine po avtorskem pravu.

Tožence je povedal, kako je inkriminirano sliko dobil. Ni pa vedel, da ima avtorske pravice za to sliko dr. Deutsch, ker jo je dobil od Saveza in je imel tudi z njim dogovor za prodajanje slik v Planici.

Priča g. Komar je med drugim omenil, da sta z Gorecem res menda pozabila na avtorske pravice, ko sta dala tvrdki Š. dovoljenje za prodajo teh slik.

Dr. Deutsch, oziroma njegov advokat dr. Korčec, sta izjavila, da je Savez pač imel pravico do slike bratru Ruudov samo za propagandne namene, da pa tvrdka Š. ni imela pravice prodajati razglednic s sliko obeh Norvežanov. Po vsem tem je sodnik odločil, da se mora zaslišati še g. Gorec in je bila zaradi tega razprava preložena.

PODJETJE

Z OTROŠKIMI BOLEZNIMI

Redko se zgodi, da pridejo v »špetiricima« industrijalci. Saj je to cimer, kjer mora sodnik navadno krotiti zlobne jezike ljudi, ki vedo o industriji le toliko, da go-spodje, ki slišijo v to branjo, mnogo zaslužijo in samo izkoriščajo delavce.

Industrijsko podjetje družba M. Lajovic je ovadilo podjetje M. Jelačin zaradi nelegalne konkurence. V inkriminiranem pismu, ki ga je tvrdka Jelačin poslala neki tovarni za žlahtna vina in za sampanjec, stoji zapisano, da je podjetje M. Lajovic podjetje z otroškimi boleznimi. Tvrdka naj raje naroči pri tvrdki Jelačin kapice iz žlahtnih vini.

Zastopnik g. Lajovic dr. Lapajne je predložil dokumente, ki kažejo, da je imela tvrdka Jelačin stroje za izdelovanje takih kapic. Izposodila si jih je od g. Razingerja, ki je imel tovarno za kapice na Jesenicah. Pozneje je pa te stroje kupil g. Lajovic.

Industrijalca Bratuš in Demšar sta kupila te stroje od podjetja Lajovic in jih imata še danes.

V času, ko je toženo podjetje pisalo tisto pismo, je še podjetje Lajovic izdelovalo kapice, tvrdka Jelačin in drug pa je tedaj uvažala kapice iz inozemstva.

Industrijalca Bratuš in Demšar sta povedala, kako so stroji za izdelovanje kapic romali z Jesenic v Ljubljano k tvrdki Jelačin in nato k tvrdki Lajovic ter kako so naposled prišli v njune roke. Prvi lastnik g. Razingerja je romal ves čas s stroji od podjetja do podjetja.

Delovodja podjetja Jelačin je potrdil, da njegovo podjetje uvažala kapice od nekdaj iz inozemstva, samo izdeluje le takozvane »alus kapice«, s kakršnimi so pokriti zamaki pivovskih steklenic. Kapice pa dobi iz inozemstva v surovem stanju in jih doma lakira ter gravira po naročilu.

Ker je treba zaslišati še g. Razingerja, je bila razprava preložena na 22. julij.

Z OTROKOM PRED SODNIKOM

Rode Viktor, ki je suh možiček in dober znanec ljubljanskih stražnikov, je stopil pred sodnika s svojim 3 leta starim fantkom. Za njim je stal stražnik, ki je bil priča in je povedal, kako Rode berači po ljubljanskih ulicah, toda ne sam, vedno ima fantka ali punčko seboj. Ko prosce pokaže na fletnega otroka in povpraša za milodar, je menda ni matere ali očeta, ki bi se mu ne zganilo v srcu. In v malho očeto padel dinar ali pa še več.

Plavalasi fantek se ni zmenil za sodnika, pač pa je vzbudil vso njegovo pozornost stražnik. Stopal je okoli očeta in kukal skozi njegov korak na stružnika. Ko se je naveličal, je pretipal sodniško mizo in električno stikalo, do katerega je ravno segel.

Rode je izjavil, da je prišel z otrokom na sodnijo, ker ga ne more nobenemu izročiti. Njegova žena dela nekje in zasluži dve kroni na uro en otrok leži doma bolan. Ima koze.

Sodnik: Potem bi pa ne smeli danes sam, če imate doma otroka z nalezljivo boleznijo!

ljanskih ulicah, toda ne sam, vedno ima fantka ali punčko seboj. Ko prosce pokaže na fletnega otroka in povpraša za milodar, je menda ni matere ali očeta, ki bi se mu ne zganilo v srcu. In v malho očeto padel dinar ali pa še več.

Plavalasi fantek se ni zmenil za sodnika, pač pa je vzbudil vso njegovo pozornost stražnik. Stopal je okoli očeta in kukal skozi njegov korak na stružnika. Ko se je naveličal, je pretipal sodniško mizo in električno stikalo, do katerega je ravno segel.

Rode je izjavil, da je prišel z otrokom na sodnijo, ker ga ne more nobenemu izročiti. Njegova žena dela nekje in zasluži dve kroni na uro en otrok leži doma bolan. Ima koze.

Sodnik: Potem bi pa ne smeli danes sam, če imate doma otroka z nalezljivo boleznijo!

Opica in otrok

Zanimivi rezultati skupne vzgoje mlade opice in otroka

V Parizu je izšla nedavno knjižica, v kateri opisujeta ameriška zakonca Kellog svoje izkušnje s skupno vzgojo svojega 7-letnega sinka Donalda z 11 mesečnim šimpanzom, rojenim v ujetništvu in vzgojenim v antropoidnem preizkuševalnem zavodu yalske univerze. Iz »Knjige džungle« poznamo nasproten primer, da so namreč doraščali otroci med živalmi in se nikoli več niso mogli docela prilagoditi človeški družbi.

Zakonca Kellog sta delala svoje poskuse samo leto dni in jih opisala brez vsakega pretiravanja. Pripovedujeta samo to, kar sta videla in doživela. Nista pa imela namena dresirati opico, temveč sta iskala samo odgovor na vprašanje, kaj se zgodi, če ravnamo z mlado opico vedno tako kakor z otrokom in če živi izključno med ljudmi.

Mladi šimpanz Gual je bil lepo obložen kakor mali Donald, spal je v postelji, jedel in pil samo ob določenem času in naučil se ga celo hoditi na stran. Otrok in opica sta imela skupne igrače in igrala sta se kakor dva otroka. Morala sta ubogati, toda vzgoja ni bila stroga, vzgajali ju

Rode: Seveda ne!

Rode ne hodi sam po ljubljanskih ulicah na beraške pohode, temveč hodi vedno z otroki tudi na sodnijo. Pri prvi razpravi je bil s svojo 7 let staro punčko.

Morda kazen ne bi bila huda, če bi ne bil Rodev kazenski list na gostopisnem kazni. Oče je pijanec in delomržen, mati se peha za kruhom. Že pred vojno je Rode moral odsedeti večjo kazen, po vojni pa je bil ničlikokrat kaznovan zaradi potepanja, beračinja, prevar in tatvin.

Možakar se je vztrajno branil. Ni beračil, ko ga je stražnik zasačil, temveč je prodajal šmarnice. V eni malhi je imel rože, v drugi pa kruh. Stražnik se ni videl tiste malhe z rožami. Ker je zopet beračil iz delomrznosti, je dobil zopet 8 dni zapora.

Rode: Kam čem pa otroka dati?

Sodnik: Ne bo veliko škode, če boste zaprti! Sprejmete kazen?

Rode: Splah ne sprejemam.

Rode je poiskal fantka, ki je ravno pro- učeval in otipaval okraske na pultu pred sodnikom ter je počasi zapustil sobo. Mr- mral je nekaj o svojih 50 letih in o zelenih letih stražnikovih, ki ga je aretirali.

niso z grožnjami in palico. Zakonca Kellog trdita, da je pokazala opica v nekaterih primerih večjo inteligenco nego njun otrok. Bila je tudi fizično bolj razvita. V drugih pogledih je pa otrok prekašal opico, zlasti v logiki. Opica se je začela prej zanimati za slike, nego mali Donald. Nekega dne so opazili, kako z velikim zanimanjem ogleduje na steni visčo sliko. Zanimala se pa ni samo za slike, temveč tudi za žebelj, na katerem je visela. Najbrž je mislila da bi se dala s pomočjo žebelja napraviti gugalnica.

Zakonca Kellog pravita, da ju je imela opica skoraj tako rada kakor sinček, da je bila na oba tako navezana, da ni bilo skoraj nobene razlike med njeno in sinčkov ljubeznostjo. Na vse načine si je prizadevala ugoditi jima, tako da bi bila zadovoljna. Iz tega sta sklepala, da se je opica poznal vpliv življenja in vzgoje med ljudmi. Na drugi strani je pa čudno, da se je otrok mnogo bolj nalezl opičjega duha, nego opica človeškega.

prednikov je bil celo belokozec, bogat plan- tažnik iz Alabame, po katerem je dobil rod ime. Indijanski kri so podedovali Barrowi po velikem poglavarju plemena Herokejev Charlesu Hunherfootu, ki je bil v času, ko je rdeče plemo se obvladovalo dve tretjine Amerike, dolga leta kralj priroje.

Barrowi niso nikoli zapustili Alabame, kjer jih še sedaj živi nad 100. Skoraj vsi so posestniki zemljišč. Nekateri Joeovi bratje in sestre so se preselili v mesta. Trije njegovi bratje delajo v Fordovih tovarnah, ena njegova sestra je pa nedavno napravila učiteljski izpit. Seveda je vse plemo napeto poslušalo prenos njegove borbe s Schmel- lingom. Vsi so bili prepričani, da bo zmagal Louis. Hočemo, so dejali, da postane Joe šampion sveta. Ko bo drugi zmagal in obdržal svoj naslov, se umakne iz javno- sti. Louisov povratek bi bil triumfalen, če bi bil zmagal, saj bi bil ves njegov rod za dolga leta preskrbljen z njegovim zaslužkom. Zdaj so se pa Louisovi rojaki obrisali pod nosom.

Literatura

za sovjetsko mladino

Mladina v Sovjetski Rusiji je bila doslej glede literature precej zanemarjena. Pomankanje papirja, prevelike zahteve sovjetske propagande, potreba preskrbe velikega števila novih šol z učnimi knjigami, vse to je potiskalo mladinsko litera- turo v ozadje. Zdaj pa so sestavili načrt sistematičnega, toda postopnega izdajanja literature za šolsko mladino in deloma so že začeli uredničevati.

V »Knjižnici pustolovskih romanov« je izšla knjiga Julea Vernea »80.000 milj pod morjem«, v kratkem pa pride na knjižni trg knjiga »Otroci kapitana Granta«. Po- tem pridejo na vrsto »Potovanje na lunos« in »15 letni kapitane«. Za mladino bo izda-

niu nepremagljivim čarom. Edini mož, zavoljo katerega je napela vso svojo očarujočo umetnost, je ostal neranjiv. Morala je priznati, da ima Jakob Moret kremenitejši značaj kakor navadni zem- lani. Čeprav jo je skrivaj to jezilo, ga je vendar višje cenila in pogostejše mislila nani. Očitala si je, da ga je sodila preveč površno in prizadevala si je napraviti si o njem točnojšo sodbo. Pri vsem tem duševnem naporu je Jakoba neprestano vi- dela v duhu pred seboj.

Ta energični mož nizke postave, črnih, kratko ostrženih las srepega pogleda in dobrodušnega smehljaja jo je spremljal neviden na vsakem koraku. Čutila se je in vznemirjala jo je, da se ji je njegova podobata globoko vtisnila v spom- in. Ženski možgani in srce so v tesni zvezi. V možganih nastali dojmi izzevoje takoj odmev tudi v srcu. Iz gole živčne razdraženosti je počasi nastalo pri bar- nici Lieblingovi mrzlično razburjenje. Manji se je zdelo skoraj smešno, da pod- lega tem dojmom, toda sama jih je rada netila v sebi. Začutila je novo nesluteno slast ob utripih srca, kakršnih še ni po- znala. To novo duševno stanje jo je na- potilo h korakom, ki so se ji zdeli prej otroški.

Tako je večkrat naročila kočijažu, naj jo pelje po Carabacelski ulici na povrat-

nih se več drugih knjig, tako Dickensov »Dompey in sin«, Gončarova »Obkornov« ter povesti Čehova in Gogolja. Izmed zgo- dovinških romanov izdeta v kratkem »Le- to 93« in »Peter I.« V samostojnih zvezkih izidejo pesmi Krylova in Lermontova, dela Nekrasova in Gorkoga so pa že v tisku. V kratkem izidejo tudi zbrani spisi Puškina in Gogolja. Prvič v Sovjetski Rusiji izide v eni knjigi ves Shakespeare. Mladina do- bi tudi v lepi opremi »Robinsona Crusoe«, tre zvezke Marka Twaina »Priče in berač« »Pustolovštine Toma Sawyera« itd. Za otroke izidejo pravljice Sibirjakova in Ja- kovljeva »Pionir Pavel Morozov«. Grimmo- ve pravljice, ruske ljudske pravljice in Ja- ponske pravljice. Za mladino so pripravili tudi poljudno znanstveno literaturo, v ka- teri pa ni mnogo izbire. Izdane knjige so kljub veliki nakladi takoj razprodane.

Hitler kot človek

Najbolj je Hitler navdušen za avtomobil in kino. S splošno se sploh ne bavi. Hitler ni posebno trdnega zdravia. Še iz mladih let so mu ostale posledice vnetja bronhijev, med vojno pa je bil zastrupljen s strupenim plinom in zato ne sme kaditi. Dunajska le- ta lakote in naibž tudi zastrupljenje s pli- nom so mu zapustili težke posledice na že- lodcu. Posebno hude bolečine je čutil leta

1928. Težkih mesnih jedi se mora izogibati, ni pa vegetarijanec. Rad je močnate jedi. Alkoholne pijače je pil do leta 1923, pozne- je pa ne več. Svojo napol sestro Angelo ima zelo rad. Čeprav je abstinent, je ostro na- padel zakon proti alkoholnim pijačam, češ da bi imeli od njega korist samo židje, v re- anici pa zato, ker je bil nepopularen. Njegovi uspehi na Münchenskih zborovanjih bi brez piva ne bili mogoči.

Iz Laškega

— Sportni klub »Laško« priredi v nedeljo dne 2. avgusta t. l. svoj IX. sportni dan z bogatimi in zanimivimi sporedom. Za po- sestnike-kopalce je zagotovljena znižana ko- palnina v radiotermalnem kopališču. Prosi- mo sosedna društva, da se na našo prire- ditev blagohotno ozirajo.

Iz Maribora

— Trebuh so mu razparali. V mariborski bolnici se bori s smrtjo 46-letni goodec Alojz Majer iz Počehove. Ko je v neki tamošnji gostilni igral plesalec na harmoniko je pri- stopil k njemu neki razjarjeni plesalec in mu z nožem dobesedno razparal trebuh, da so nesrečniku izstopila čreva. Zdravniki so mu nudili vsi pomoč vendar pa obupujejo nad njegovim življenjem.

— Dva karambola. Na križišču Korosčeve in Tyrseve ulice je neki motociklist trčil v kolo uradnice Elze Kraševce, ki je pri padcu zadobila hude poškodbe na obeh rokah. Do prometne nesreče je prišlo tudi na križišču Tržaške ceste in Stritarjeve ulice, kjer sta trčila dva kolesarja in je vinčar Franc Sprah iz Limbuša nezvesten obšel.

— Požar v Marijanišču. V domu brezpo- selnih služkinj Marijanišču v Gregorčičevi ulici 18. je večeraj izbruhnil v II. nadst- požar, ki je zajel že vso sobo. Na kraj pož- ara so takoj prihiteli mariborski gasilci, ki so preprečili katastrofo. Ogenj je povzročila neka neprevidna služkinja, ko je kuhala na špirtov gorilnik.

— Napad. Večeraj je neznanec v vinogradu napadel 23-letnega tkalca Jožefa Oščenika v Počehovi in mu z nožem prizadejal hude poškodbe na vratu in levi roki. Ranjenca so reševalci prepeljali v tukašnji bolnico.

— Vlom. Pri posestniku Antonu Pužu v Sv. Lenartu v Slov. goricah so neznanj ro- komavhi izpraznili vse omare in odnesli za 4000 Din obleke in perila.

— Po nesreči ga je usmrtil. Pri Sv. Mar- tinu na Pohorju je vinčar Hinko Plečko po košnji tako neprevidno ravnal s koso, da

je presekala svojemu tovarišu 72-letnemu vi- ničarju Francu Jelenu žilo odvodnjo nad levo peto in je nesrečni starček čez 5 minut izkrmavel.

Iz Trbovelj

— Nezgoda pri delu. Večeraj popoldne se je pri delu na Pleskem težko ponesrečen rudni- ski delavec Peter Rajavec. Zaposlen je bil z drugimi delavci pri vrtalni luknji, kjer pre- iskujejo ozemlje, kako leže plasti premoga. Ko je s tovarišem Dornikom dvignil vrtalni drog iz cevi, je hotel oditi iz ogródja, od koder spuščajo in dvigajo vrtalne cevi, v vrtalno luknjo in iz nje, po mostičku na tla, pri tem pa mu je nenadno postalo slabo, omahnil je in padel z mostička na streho strojnice, od tam pa na tla. Dasi ravno je z mostička do tal le 3 metre in je najprej pa- del 1,50 m globoko na streho, si je pri tem zlomil medenico in zapestne kosti leve ro- ke. Po padcu so tovariši ponesrečenca spravi- li v strojnico ter takoj pozvali rešilni av- to, ki je Rajevca prepeljal v tukašnji bol- nico. Po zdravniškem mnenju bo trajalo zdravljenje preko 8 tednov in je pričakova- ti, da bo popolnoma ozdravel, kar mu tudi mi želimo.

— Kresovanje. Letos je hotela tukašnja CMD na posebno lep način proslaviti praz- nik slovenskih blagovestnikov Sv. Cirila in Metoda, zlasti, ker je letos jubilejno leto. Agilni Ciril-Metodari so napravili na Kleč- ču veliko grmado, ki je v soboto zvečer za- žarela v mogočnem kresu. Med sežiganjem so pokali možnarji, okrog ognja na Klečci pa se je zbrala velika množica ljudstva vseh slojev in stanov. Bilo je sicer veselo razpo- loženje zlasti mladine, toda nekaj je manj- kalo, kar se je posebno poznalo in to je običajnega petja, ki ga doslej skoro pri no- benem kresovanju ni manjkalo in bi ga zlasti pri letošnjem ne smelo, ko je jubilejno leto. V zadnjem trenutku pa je odpovedala tudi železničarska godba, ki je obljubila, da bo po koncertu na trgu igrala tudi pri kresovanju na Klečci. Baje sta morala dva godbenika nenadoma v službo in tako je veselo kresno razpoloženje na Klečci splah- nelo prej nego je dogorel kres in so odjek- nili zadnji možnarski strelji po dolini. Raz- veseljivo pa je dejstvo, da je postal Ciril- Metodov kres v naši dolini že tradicija, saj ga prižigajo leto za letom izzza davnih de- setletij, ko prižiganje kresov našima slo- vanskima apostoloma ni bilo brez nevarno- sti. O tem bi pač mnogo lahko povedal eden naših najstarejših kresnih veteranov g. Karol Gorjup, ki je sam pripravil dol- gi 30 let Ciril-Metodovski kresove na Kolku (Spitzbergu) nad glavno pisarno.

— Naše planine so bile v nedeljo zopet polne izletnikov. Zlasti Sv. Planina je bila dobro obiskana. Bil je tudi krasen solnčni dan in bilo bi greh ostati v zakajeni dolini. Zrak je bil čist, kakor že dolgo ne, saj se je videl iz Planine celo Triglav, Karavanke, Pohorje in hrvaško pogorje pa notri do Nanosa. Izletniki so se vse dan solnčili po planinskih pobočjih ali pa se v skupinah zabavali. Pa tudi v hladnih smrekovih go- zdovih pod bližnjo Jelovco je bilo zelo ži- vahnno. Vse kaže, da bo letos planinski ho- tel dobro pridelal prvo preiskušnjo in da bo poletje to nadomestilo, kar je bilo zamrje- nega s slabo zimo.

Zvočni kino IDEAL

DANES PREMIERA

Georg O'Brien v cowboy filmu

JUNAK ZAPADA

Sijajne in napete slike z Divjega

zapada

Predstave ob 16., 19. in 21.15 uri.

Nič ne de

— Pogled, muha ti plava v kozarcu,
— Nič ne de, saj ne bo popila mnogo vi- na.

Očetova domišljavost

— Papa, ta simpatični mladenič mi je pravkar odkril svoje srce.

Oče: Dobro, reci mu, naj pove to meni, potem bomo pa videli, kaj se da napraviti.

REPARACIJE

Tri dni po odhodu svoje žene na počit- nice vzame mož torbo in jo mahne v me- sto. Sreča ga prijatelj in ga radovedno vpraša, kam je namenjen.

Nakupiti moram nekaj malenkosti: brisačo, milo proti madežem, mažo proti opeklinam, lepilo za porcelan, lak za pohi- štvost itd. Sem namreč slavnat vdovec in si kuham sam.

André Theuriel:

30

Nevarna lepota

Roman

Svojo mladost je preživela v sa- moti kot sanjavo in razvajeno dete, ko se je pa omožila, je stopila v svet finančnikov in politikov, navidez prijaz- nih in poštenih ljudi, v resnici pa sebič- nih, zahrbtnih in razuzdanih. Intrige in moralna pokvarjenost so zastrupile nje- no srce. Bila je predobro vzgojena, da bi mogla mirno prenašati rafiniranost in zahrbtnost te družbe, mnogo je trpela in mnogo muk je povzročala tudi dru- gim, zlasti svojemu možu.

Baron Liebling, slabč brez vsake plemenitosti, je kazal pri vseh svojih slabostih tu pa tam ljubezen do svoje žene, toda Maria, sovražeča slabč in nizkote značaja, ga je neusmiljeno pre- zirala, dokler ni prišlo do neizogibne ločitve. Po ločitvi se je zatekla v Nizzo z razočarani in ranjenim srcem, polnim reutešenih želja in nezaupanja. V dru- žbi knežinje Kolonbine je bila na glasu nedostopne, pomembne ločene žene.

Med običajnimi kozmopolitičnimi gosti knežinjenega salona je bil Jakob prvi, ki se je zanj resno zanimala ne morda iz v šje pohube, temveč iz čisto ženske. Predstavljen ji je bil kot mož, zelo za- ljubljen v svojo ženo, s katero je živel še vedno v tako nežnem razmerju, kakor prve dni medenih tednov. Ta redka za- konska zvestoba je nekoliko razdražila Manio in malo omajala temelje njenega skepticizma. Hotela je preizkusiti nje- govo globoko ljubezen, ali bo dolgo kljuboval njenim čarom. Kmalu se je prepi- čala, da se ni zmotila in prijetna ji je bila zavest, da je že ranila srce tega vzorne- ga moža.

Niti najmanj ni dvomila, da se bo po- žuril k nji. Toda v nje silno presene- čenje Jakoba ni bilo. Minil je teden in razočarana Manja je hitela h knežini v nadi, da bo tam srečala slikarja, in s trdnim sklepom podvojitvi svojo zapeljivost. Hotela je na vsak način zlomiti njegovo zakonsko zvestobo.

Toda Jakoba tudi h knežini Kolonbini ni bilo. Minil je drugi teden in pokazal se ni niti v ulici la Paix, niti v vili Endymion. Bilo je jasno, da se je nalašč iz- ogibljel. Boli, nego je sama pričakovala, je občutila Manja ta dokaz brezbrzičnosti. Prvič v življenju se ji je pripetilo, da je naletela na energičnega moža, ki ni pod- legel njenim čarom, tem, po njenem mne-

niu nepremagljivim čarom. Edini mož, zavoljo katerega je napela vso svojo očarujočo umetnost, je ostal neranjiv. Morala je priznati, da ima Jakob Moret kremenitejši značaj kakor navadni zem- lani. Čeprav jo je skrivaj to jezilo, ga je vendar višje cenila in pogostejše mislila nani. Očitala si je, da ga je sodila preveč površno in prizadevala si je napraviti si o njem točnojšo sodbo. Pri vsem tem duševnem naporu je Jakoba neprestano vi- dela v duhu pred seboj.

Ta energični mož nizke postave, črnih, kratko ostrženih las srepega pogleda in dobrodušnega smehljaja jo je spremljal neviden na vsakem koraku. Čutila se je in vznemirjala jo je, da se ji je njegova podobata globoko vtisnila v spom- in. Ženski možgani in srce so v tesni zvezi. V možganih nastali dojmi izzevoje takoj odmev tudi v srcu. Iz gole živčne razdraženosti je počasi nastalo pri bar- nici Lieblingovi mrzlično razburjenje. Manji se je zdelo skoraj smešno, da pod- lega tem dojmom, toda sama jih je rada netila v sebi. Začutila je novo nesluteno slast ob utripih srca, kakršnih še ni po- znala. To novo duševno stanje jo je na- potilo h korakom, ki so se ji zdeli prej otroški.

Tako je večkrat naročila kočijažu, naj jo pelje po Carabacelski ulici na povrat-

ku v ulico la Pair. V kotu svoje kočije se je neopaženo ozirala po vratih v vrtni ograji in zadržela je, če je zagledala med zelenjem odprta steklena vrata. Z večjo vnemo je zahajala v družbo, kjer se je govorilo o domačih novicah, o ple- sli, krožkih, svečanah pojednah pri kon- zilih, elitnih večerih v Mentonu in Beau- lieuu. Upala je, da bodo dale te svečano- sti, na katerih je nastopala sama v naj- elegantnejših toaletah, dobrodošlo snov domačim listom in da bo Jakob čital o nji vse podrobnosti. Nalašč zato, ker se Jakob ni zmenil za njo, je hodila na vse zabave. Vedno in povsod ji je na rojila po glavi misel, kaj bi rekla in kaj čutila, če bi ga srečala. In baš to jo je napotilo, da se je odpravila tistega večera s čol- nom na morje in zapela isto litovsko na- rodno nesem, kakor pri prvem srečanju z Jakobom pri knežini Kolonbini.

Divja melodija ji je bila mila zlasti zdaj in kar sama ji je prišla iz ust, ko so jo prijatelji prosili, naj jim kaj zapoje. Ne da bi se zavedala, je šel v nji svojo pot do Stendhalu odkriti kristalizacijski proces. Kar se je pokazalo v začetku kot igra nečimurnosti, se je izpremenilo po- zneje v bolešno razdraženost, močno po- dobno ljubezni.

In tako je Manja iz kočije na poti v Nizzo v mesečini videla, kako drži Jakob Moret, pritisnjen k plotu cvetočih kaktej,

svojo ženo za roko. Zdrnila se je in srce jo je zabolelo. Za hip je opazila slikar- lev nemir in jasni profil njegove žene. In ko je drdrala kočija pod olivami na- prej, je začutila dotlejšnjo neznano razbur-jenje. Srce se ji je skrčilo, začelo ji je močno utripati, njene roke so postale le- deno mrzle. Obenem je vzplamela v nje- nem srcu silna ljubosumnost. Neankrat je divje zasovražila mlado ženo deviškega obraza, skromnih oč, in tihega vedenja, ki je bila obvladala Jakoba in ga držala v svoji oblasti. Jasno je bilo, da mu ona brani hoditi v ulico la Paix in v vilo Endymion. Takoj je smatrala Terezijo za svojo rivalino in jela jo je sovražiti. So- nja, baronica Pepper, Jacobsen in dva ali trije gizdalini okrog nje so se glasno smejali, ne da bi slutili, zakaj je tako razburjena. Baronica je prepustila vajeji svojih strasti.

Ah, je pomislila, ta vaša svetnica ga hoče menda zapreti v tabernakli. No, bomo videli, ali bo močnejša ona ali jaz. Hoče bo, naj ga pa ima. Lahko bom na- šla sredstvo, kako prikleniti nase njene- ga moža, čeprav misli, da ga ima v svoji oblasti. Izogibljaje se me iz strahu in baš to je začetek ljubezni. Preveč ga je pre- vzela umetnost in zato bo kaj hitro pod- legel. Če bom le hotela, bo skočil narav- nost čez plot svojega zakonskega sve- tišča.